

Aftale om fremadrettede rammer for nyoprettede og eksisterende privatinstitutioner

11. oktober 2021

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistiske Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at de afsatte midler til minimumsnormeringer skal gå målrettet til at forbedre vilkårene for børnene. Derfor er der aftalt nye fremadrettede rammer for nyoprettede og eksisterende privatinstitutioner, der sikrer, at der ikke længere kan trækkes overskud ud af daginstitutioner.

Nyoprettede privatinstitutioner og udliciterede daginstitutioner

Med Aftalen om minimumsnormeringer er det aftalt, at modellen, der er gældende for fri- og privatskolerne, hvad angår skolernes manglende mulighed for at trække overskud ud samt anvende skolens midler til andre formål, også bør gælde for daginstitutionsoverområdet.

Det er aftalt, at der fremover skal være tre måder at oprette sig som privatinstitution på, hvor lovgivningen på forskellig vis sikrer, at midlerne anvendes på daginstitutiondrift. Det er henholdsvis:

- a) privatinstitutioner der drives som selvejende institutioner,
- b) privatinstitutioner der drives som selskaber, og med krav om, at kommunens tilskud og forældrebetaling går til daginstitutiondrift,
- c) og privatinstitutioner, der etableres af fri- og privatskoler, hvor der ikke fastsættes nye krav, idet lovgivningen for fri- og privatskoler i forvejen sikrer, at der ikke kan trækkes overskud ud til private ejere.

Muligheden for at etablere udliciterede daginstitutioner ophæves.

A. Privatinstitutioner der drives som selvejende institutioner

Privatinstitutioner skal være etableret som selvejende institutioner og have vedtægter, der ikke har fastsat andre formål for privatinstitutionen end formål i henhold til dagtilbudsloven. Dette udelukker ikke, at privatinstitutioner kan fastsætte eller arbejde ud fra et særligt værdigrundlag.¹ Kommunen skal påse, at privatinstitutionerne efterlever kravene.

I forhold til bestyrelsens sammensætning fastsættes det, at personer, der udlejer ejendomme til privatinstitutionen (eller kan siges at repræsentere vedkommende), ikke kan være medlem af bestyrelsen i nyoprettede privatinstitutioner. Dette med inspiration fra de allerede gældende krav for medlemskab af bestyrelser på fri- og privatskoler.

¹ I det omfang en selvejende institution begrænses i anvendelsen af deres formue som følge af de nye vedtægtskrav, eksempelvis hvis de kan uddele midler til et bestemt socialt formål, vil disse institutioner – i lighed med kapital-selskaber - skulle foretage en opgørelse af eksisterende formue og øvrige aktiver, jf. afsnit herom under pkt. B.

Det fastsættes herudover, at privatinstitutioner ved nedlæggelse, og med kommunalbestyrelsens godkendelse, skal anvende overskydende midler til et lignende pædagogisk, socialt eller pasningsmæssigt formål.

B. Privatinstitutioner der drives som selskaber

For privatinstitutioner, hvor der er en klar adskillelse mellem ejers og tilbuddets økonomi, eksempelvis fordi de er organiseret som kapitalselskaber, skal den private aktør (selskabet) have fastsat en vedtægt med formål efter dagtilbudsloven. Der stilles ikke særskilte krav til sammensætningen af bestyrelsen i denne type af privatinstitutioner.

Herudover fastsættes det, at det bliver en betingelse for fortsat godkendelse af kommunen, at privatinstitutionen alene anvender kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling til daginstitutionsdrift. I lovgivningen fastsættes det, hvad der i denne henseende kan udgøre udgifter til daginstitutionsdrift, herunder samtlige udgifter, der vedrører udførelsen af den pædagogiske opgave og udvikling af dagtilbuddets kerneopgaver, herunder lønudgifter, udgifter til efter- og videreuddannelse af pædagogisk personale, samt relaterede udgifter til administration, kontorhold, nyanskaffelser af inventar, forsikringer, anlægs-, vedligeholdelses- og ejendomsudgifter mv. Det vil ligeledes være muligt at afsætte midler til afdrag og renteutgifter på lånefinansierede investeringer, der knytter sig til driften af privatinstitutionen samt oparbejde en opsparing mv. De omfattede virksomheder vil som udgangspunkt i forvejen udarbejde årsregnskaber, da de er omfattet af årsregnskabsloven, og vil blive pålagt at aflægge og indsende deres årsregnskab til kommunen. Det fastsættes, at privatinstitutionen som del af årsregnskabet skal dokumentere med revisorpåtegning, at ovenstående regler er overholdt.

Det bemærkes, at bestemmelsen vedrørende kommunalt tilskud og forældrebetaling alene vil gælde fremadrettet og ikke pålægger privatinstitutioner indskrænkninger i forhold til privatinstitutioners eksisterende formue og øvrige aktiver. Der skal som led i overgangen til nye regler for så vidt angår kapitalselskaber således foretages en opgørelse af den enkelte privatinstitutions eksisterende formue og øvrige aktiver (i en revisorpåtegnet åbningsbalance)². Den tilbageværende del af egenkapitalen, som er opgjort til at hidrøre fra før overgangen til de nye regler, vil herefter fortsat skulle fremgå særskilt af de årlige regnskaber.

C. Privatinstitutioner der etableres af fri- og privatskoler

Der fastlægges ikke nye krav til nyoprettede privatinstitutioner, der er etableret af fri og privatskoler, jf. ovenfor.

Ovenstående ændringer vil for nyoprettede privatinstitutioner gælde fra ikrafttrædelsestidspunktet, forventeligt 1. juli 2022.

Eksisterende privatinstitutioner

Overgangsperiode

Der etableres en 3-årig overgangsperiode gældende fra ikrafttrædelsestidspunktet for den nye lovgivning (forventeligt 1. juli 2022). Ved overgangsperiodens ophør, dvs. fra 1. juli 2025, vil ovenstående krav til nyoprettede privatinstitutioner (pkt. a-c) også gælde for eksisterende privatinstitutioner alt afhængig af, i hvilken ejer- og driftsform, som privatinstitutionen ønsker at fortsætte i. Der fastsættes særlige krav for eksisterende privatinstitutioner, der drives af enkeltmandsvirksomheder uden adskillelse mellem ejer og tilbud, jf. nedenfor.

Overgangsperioden sikrer, at de enkelte privatinstitutioner har tid til at efterleve de nye regler, og at overgangen til de nye rammer er så nænsom, som mulig. Der fastsættes ikke nye betingelser eller krav som led i overgangsordningen.

Ved eksisterende privatinstitutioner forstås institutioner, som enten er godkendt eller som har indsendt en ansøgning til en kommune med henblik på godkendelse inden overgangsperiodens begyndelse, dvs. 1. juli 2022.

Privatinstitutioner uden adskillelse mellem ejer og tilbud

For privatinstitutioner, der drives i en form, hvor der ikke er adskillelse mellem ejer og tilbuddets økonomi, herunder enkeltmandsvirksomheder, og som derved ikke lever op til ovennævnte pkt. a), b) eller c), fastsættes følgende krav:

Det gøres til en betingelse for fortsat godkendelse af kommunen, at der årligt udarbejdes et tilskudsregnskab for de kommunale tilskud og forældrebetalingen, som privatinstitutionen har modtaget. Tilskudsregnskabet skal dokumentere over for kommunen, at de udbetalte tilskud og den opkrævede forældrebetaling alene er anvendt til daginstitutionsdrift. Tilskudsregnskabet skal udarbejdes per regnskabsår, men opgøres forskudt og løbende over en treårig periode, således at privatinstitutionen kan overføre midler mellem de enkelte tilskudsår, og eksempelvis spare op til større nyindkøb, renoveringer mv. Det første tilskudsregnskab skal først foreligge senest efter afslutningen af det 3. regnskabsår. Kravet om tilskudsregnskab muliggør, at anvendelsen af kommunale tilskud og forældrebetaling følges for enkeltmandsvirksomheder, hvor ejers og institutionens økonomi ikke er adskilte. Det bemærkes, at ejer og tilbud fortsat i juridisk forstand er én og samme.

Det fastsættes videre, at ejeren af privatinstitutionen kan tage en andel af tilskuddet fra til personlig honorering, der modsvarer de opgaver, ejeren løser i relation til daginstitutionsdriften. Herved forstås, at hvis ejeren arbejder eksempelvis 37 eller flere timer ugentligt skal den maksimale personlige honorering forholdsmæssigt afspejle dette. Den personlige honorering skal fremgå i de udarbejdede tilskudsregnskaber.

Den særlige ret til at drive privatinstitution efter ovenstående bestemmelser vil være personlig. Skal en eksisterende privatinstitution, hvor der ikke er adskillelse imellem ejer og tilbud, fortsætte med nye ejere, skal privatinstitutionen omlægges sig til et selskab (B) eller en selvejende institution (A).

Økonomi

Der er afsat en reserve på 2 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til det kommunale tilsyn med privatinstitutioner med henblik på at sikre, at ovenstående regler efterleveres.